605

GAZETA KRAKOWSKA

Nro 51.

Z KRAKOWA DNIA 26. CZERWCA 1814 Roku W NIEDZIELE.

Stosownie do Instrukcyy w Paryżu pod d. 15 Maia 1814 od Wielkiego Xięcia Konstantyna danych JW. Jenerałowi Dąbrowskiemu; na Mocy Rozkazu tegoż Jenerała pod d. 11 b. m. i r. uwiadomiam Woyskowych Polskich wszelkiey rangi, podofficerow i żołnierzy, tudzież Administracye woyskowe w Departamencie Krakowskim znayduiące się, iż przeznaczony iestem na Kommendanta Departamentu Krakowskiego, dla spisania wyżey wspomnionych bez dystynkcyi Woyskowych Polskich. W celu przyspieszenia tego działania wykommenderowani są Officerowie do Powiatow umocowani, aby zwołali do Miasta Powiatowego wszystkich Woyskowych Polskich respective swoich powiatow, a to w iak nayprędszym czasie. — Każdy Woyskowy Polski bez rożnicy i bez względu na słabość zdrowia i wiek ma się stawić na termin przeznaczony od Kommendanta Powiatowego, dla umieszczenia się w przedstawione im Tabelle, a po zapisaniu swey osoby, swych żądań i pretensyy, wrocić do siedliska, które sobie wybierze. Ostrzegaiąc o takowem Kommendanta Powiatowego, od którego dalsze poweźmie informacye.

Wszelkie opoźnienie się w tey mierze nie może, iak tylko przynieść szkodę każdemu z Woyskowych Polskich, zwłaszcza którym się należą wypłaty i nagrody i inne korzysci przywiązane do wpisania w wspomnione Tabelle.

W Krakowie d. 23 Czerwca 1814.

Pułkownik Cedrowski.

Z Paryża d. 5 *Czerwca.*

J. Cesarzowiczowska Mość Wielki Xże Konstanty napisał w d. 27 Maia list następuiący do Jenerała dywizyi Sokolnickiego:

"Nayiaśnieyszy Imperator Wszech Rossyy na przełożoną sobie przezemnie prożbę raczył nakazać, aby zwłoki ś. p. Marszałka Xcia Józefa Poniatowskiego oddane były woysku Polskiemu, dla przewiezienia ich do Warszawy. Jesteś W Pan, Mci Jenerale, upoważniony zaprowadzić ten świetny skład na mieysce przeznaczone. Wydasz więc Szefowi szwadronu Kamieniecktiemu potrzebne rozkazy do przewiezienia ciała i straży. W Warszawie wydane będą szczególne rozkazy, aby świetne ostatki zmarłego pochowane

byty z winnemi iego urodzeniu, dostoyści i cnotom woiennem honorami. Oddasz WPan dołączony tu list Jeneralnemu Saxonii Gubernatorowi Xciu Repninowi, który zawiera w sobie J. Imperatorskiey Mci rozkazy co do tego świetnego zlecenia. Nie odmowi on WPanu potrzebney w tey mierze pomocy.

Konstanty, Wielki Xżę Rossyi.

Do tego listu dołączony był następuiący rozkaz dzienny:

Nayiaśnieyszy Imperator Wszech Rossyy raczył na przełożoną odemnie prożbę rozkazać, aby zwłoki ś. p. Marszałka Xcia Józefa Poniatowskiego oddane były woysku Polskiemu, któremu tak walecznie przywodził, końcem zawiezienia ich do Warszawy. Przewoz tego świetnego składu poruczony iest Jenerałowi Sokolnickiemu. Wydą osobne rozkazy, aby zawiezione były do grobu z należytemi zmarłego urodzeniu, stopniowi i woiennem iego cnotom honorami. Poczytuię się za szczęśliwego, iż uprzedziłem żądanie woysk Polskich, i przyłożyłem się do rozporządzenia, które uczuciom ich miłe bydź powinno.

(Podpis iak wyżey.)

Wczoray udał się Król z licznym orszakiem do pałacu ciała prawodawczego. O godzinie w pół do trzeciey wystrzały z dział zapowiedziały iego tam przybycie. Margrabia Dreux - Breze, Wielki mistrz obrzędow Francyi, Margrabia Rochemore, mistrz obrzędow, i PP. Watroville i St. Felix, pomocnicy mistrza obrzędow, przyięli wraz z 25 członkami ciała prawodawczego J. K. Mość u wielkich wschodow. Odpoczawszy Król cokolwiek w swoim apartamencie, udał się do sali posiedzenia. Przy wniyściu J. K. Mci powstało całe zgromadzenie, i z zapałem, który nie do opisania, wykrzyknęło kilkokrotnie: "Niech żyie Król! Niech żyią Burbonowie!„ Król usiadł na tronie; po prawey stronie tronu usiedli Xiążęta Angouleme i Orleański, polewey Xżęta Berry i Kondeusz, Kanclerz usiadł na swoim krześle, Wielki mistrz obrzędow i iego pomocnicy zaięli przeznaczone dla siebie mieysca. Dwoch duchownych i 6 świeckich parow, Ministrowie sekretarze stanu, Ministrowie stanu, Marszałkowie Francuzcy, jenerałowie dozorcy, deputacya od wielko - krzyżowych i wielkich officerow legii honorowey, i deputacya od jenerałow porucznikow i Marszałkow siedzieli na ławkach po prawey i lewey stronie tronu. Senatorowie, członkj izby parow, które listem Królewskim powołane były, i deputowani od departamentow siedzieli w pół okręgu na przeciw tronu. Całe zgromadzenie stało z odkrytemi głowami. Król usiadł z nakrytą głową i dał znak do usiądzenia zgromadzeniu. Panowało głębokie milczenie. J. K. Mość zabrał głos i mowił:

"Mci Panowie! Przychodząc tu po raz pierwszy, otoczony pierwszemi ciałami stanu i reprezentantami narodu, który nie przestaie dawać mi dowodow nayczulszey miłości, winszuię sobie szczęścia, iż mogę bydź zwiastowicielem dobrodzieystw, które Opatrzność moiemu ludowi udzieliła. Zawarłem pokoy z Austryą, Rossyą, Angliią i Prussami, do którego wchodzą także wszysey Zprzymierzyńcy, to iest Monarchowie Chrześciańscy. Ponieważ woyna była powszechną, a zatem i poiednanie musiało bydź powszechne. Z rzędu iaki Francya pomiędzy narodami u-

trzymywała, nic nie ustąpiła i posiada go niepodzielnie. Wszystko co inne kraie na trwałości zyskały, pomnaża także naszą, i powiększa prawdziwą siłę Francyi. To co utraciła z swoich zdobyczy nie może się nazwać zmnieyszeniem prawdziwey iey siły i mocy. Sława oręża Francuzkiego nie iest bynaymniey nadwerężona; utrzymane są pomniki iey waleczności; a arcydzieła kunsztow są teraz potężnieyszem i świętszem prawem naszą własnością, niżeli prawem zwycięztwa. Zamknięte od dawna drogi handlowe są znowu otworzone. Rynki Francuzkie będą na przyszłość nie tylko dla płodow kraiowego przemysłu otwarte. Płody, które z nałogu stały się potrzebą, lub potrzebne są do rzemiosł, otrzyma Francya z odzyskanych osad. Nie będzie przymuszaną obchodzic się bez nich, ani też nabywać ich pod uciążliwemi nader warunkami. Zakwitną znowu nasze rękodzieła, odrodzą się nadmorskie miasta, i wszystko zapowiada nam, że długa spokoyność zewnątrz, a trwała szczęśliwość wewnątrz będą owocem tego pokoiu. Radosne moie uczucia zasmuca iednak bolesne przypomnienie. Pochlebiałem sobie, iż zrodziłem się dla przepędzenia życia iako naywiernieyszy poddany pod naylepszym Królem, a dziś zaymuię tu iego mieysce! Lecz nie umarł zupełnie, żyie ieszcze ciągle w ostatniey swey woli, którą dla nauki wysokiego swoiego dziecięcia zostawił, a którego ia stałem się następcą! Maiąc zwrocone oczy na to nieśmiertelne dzieło, przeniknięty uczuciami, które rodzi, kierowany doświadczeniem i wsparty radą wielu z pomiędzy was, ułożyłem akt konstytucyyny, który wam będzie przeczytany i dobro kraiu ugruntuie. Moy kanclerz oznaymi wam obszerniey oycowskie moie zamiary.,,

Mowa Królewska sprawiła naygłębsze wrażenie i całe zgromadzenie wykrzyknęło: "Niech żyie Król!,,

Tu rozkazał Król kanclerzowi wnieść akt konstytucyyny. Kanclerz zabrał głos i mowił iak następuie:

"Mci Panowie Senatorowie i Deputowani od departamentow! Z ust samego N. Króla usłyszeliscie oycowskie iego uczucia i zamiary; co ieszcze do tego nie dostaie, przełożą wam Ministrowie Króla. Serce się wzrusza patrząc iak Król, którego cnoty nakazuią iuż uszanowanie, w iedney ręce trzyma berło, drugą po 25 letnich wszelkiego rodzaiu cierpieniach nadaie ludowi pokoy i konstytucyą, przez którą wszystkie partye są przytłumione i każdego prawo iest zapewnione. Wiele upłynęło lat niżeli Opatrzność powołała naszego Króla na tron iego oycow. Gdy wszedł nań, była Francya fałszywemi naukami obłąkana, duchem intrygi rozdwoiona, czczem pozorem wolności odurzona, na wszystkie niezgody, wszelkiego rodzaiu zdrożności i na okropny bezrząd wystawiona. Francya doświadczyła rozmaitego kształtu rządow, aż nakoniec przyciśniona ogromem cierpień, powrociła pod oycowski kształt rządu, który przez 14 wiekow stanowił iey sławę i szczęście. Boska ręka obaliła okropny kolos potęgi, która całą Europę uciskała, i Francya na rozwalinach tego olbrzymiego gmachu, który prędzey ieszcze obalony został, niżeli był wystawiony, znayduie na niewzruszonych podstawach dawną swoią Monarchiią przywroconą. Na tych uświęconych zasadach wyprowadzony musi teraz bydź gmach stanu, którego ani czas,

ani ręce ludzkie obalić nie potrafią. Król musi bydź więcey niżeli kiedy węgielnym iego kamieniem, a Francuzi zgromadzić się około niego muszą! Zasłużyłże bardziey który Król na ich posłuszeństwo i wierność, iak teraźnieyszy? Powołany powszechnym głosem swego ludu do kraiow swoich, nie orężem, ale miłością podbił ie, i przez pozyskanie wszystkich serc, wszystkie umysły połączył. W zupełney posiadłości wszystkich do tego pięknego królestwa służących mu praw dziedzictwa, chce tylko w określeniu siebie samego używać udzieloney mu od Boga i swoich przodkow władzy. Dalekim iest od myślenia, ażeby naywyższa władza stanu zostawała bez zbawienney przeciwwagi, która pod rożnemi nazwiskami zawsze w naszem prawodawstwie była; wystawią owszem sam ten podział władzy, aby przezeń nie tylko narodowi nadał pewną rękoymiią, ale i tronowi bezpieczeństwo. Nasz Król chce tylko bydź naczelnikiem owey wielkiey rodziny, której iest oycem. On sam nadaie Francuzom nową konstytucyą, która rownie iego życzeniom i potrzebie, iako też poiedynczem stosunkom człowieka i rzeczy przystoi. Czuły zapał, z iakim Król w swoich kraiach był przyięty, ochoczy hołd, iaki mu cywilne i woyskowe oddawały władze, przekonały J. K. M. o słodkiey dla iego serca prawdzie, że Francuzi z wewnętrznego czucia są za monarchiią, i moc korony uważaią za potrzebną do ich uszczęśliwienia władzę. Nie obawia się zatem J. K. Mość, aby między nim i iego ludem iaka nieufność zayśdź mogła. Połączeni nierozdzielnem węzłem miłości, wszystkie przeto obowiązki zasadzać się muszą na wzaiemnem zaufaniu. Francya potrzebuię władzy Królewskiey, którąby wspierała senat bez uciśnienia go; Król chce poddanych, którzyby go kochali i wiernemi mu byli, ale zawsze wolnemi i rownemi przed prawem byli. Władza Królewska mieć musi zupełną moc dla zniszczenia partyy, trzymania na wodzy fakcyy, i pokonania każdego nieprzyiaciela, który poważyłby się zagrozić publiczney spokoyności i dobru powszechnemu. Narod może z swey strony żądać zaręczenia przeciw wszelkiem nadużyciom, które tyle dały mu się we znaki. Teraźnieysze położenie królestwa wymaga nakoniec po tylu burzliwych latach niektórych przezorności środkow, a nawet niektórych ofiar, dla przytłumienia obmierzłych namiętności, dla zapobieżenia przeciwnem działaniom, dla zabezpieczenia własności poiedynczych osob, słowem, dla nakłonienia wszystkich do wspaniałego przebaczenia przeszłości i podania sobie rąk nawzaiem. Oto iest, Mci Panowie, prawdziwy duch, w którym nowa wielka konstytucya ułożona została, a którą ia z rozkazu Króla byłemu senatowi i ciału prawodawczemu podaię. Lubo pierwsze z tych ciał zniknęło, tak rzekłszy z władzą, która ie ustanowiła, a ciała prawodawczego bez prawdziwego upoważnienia Króla ustały prawie pełnomocnictwa, przecież oba te ciała nie przestaią bydź prawym wyborem królestwa. Jakoż wezwał Król oba te ciała do rady, bo z grona ich powołał osoby, które nie tylko zgromadzenia, ale i powszechny posiadały szacunek. Temi członkami, tak rzekłszy, powiększył Król swoią radę, i dziękuie im za ważne i użyteczne dodatki, i zbawienne ograniczenia w nowey konstytucyi. Jest to wspólna praca kommissyi, do którey oni należeli, która wam przełożona będzie, ażeby potem obu izbom przez

też konstytucyą utworzonem, wszystkim sądom i municypalnościom udzielona była. Niewątpię bynaymniey, Mci Panowie, że to wszystko wzbudzi w was zapał i wdzięczność, które z naywiększą szybkością rozeydą się z stolicy do ostatnich granic królestwa.„

Tu oddał Kanclerz Ministrowi stanu Ferrand oświadczenie Królewskie względem nowey konstytucyi, które ten wraz z konstytucyą zgromadzeniu przeczytał.

Konstytucyi iest następuiąca osnowa.

Francuzkie Prawo stanu.

1) Francuzi są w obliczu ustawy rownemi, iakiekolwiek bądź iest ich znaczenie i stopień.

2) Przykładaią się bez rożnicy, w miarę swoiego maiatku do ciężarow kraiu.

3) Wszyscy bez rożnicy osięgać mogą cywilne i woyskowe urzędy.

4) Osobista ich wolność iest zapewniona; nikt nie może bydź ścigany lub więziony, iak tylko w przypadkach ustawami przepisanych i w sposobie ustawami wskazanym.

5) Każdy wyznaie z zupełną wolnością swoią religiią, i doznawać będzie w służbie Bożey opieki.

6) Wszelako iedyną Religiią państwa iest Rzymsko-katolicka Religiia.

7) Plebani Rzymsko-katoliccy i innych chrześciańskich Religiy, pobierać tylko będą swoią płacę z Królewskiego skarbu.

8) Francuzi maią prawo obiawiać i ogłaszać swoie zdania, gdy stosować się będą do ustaw, które zabronić maią nadużycia wolności druku.

9) Wszelka własnoś bez wyiątku tey, którą narodową nazywaią, iest nienaruszona, gdyż ustawa nie czyni między żadną rożnicy.

10) Kray żądać może poświęcenia własności za okazaniem prawnego interessu kraiu, wszelako za poprzedniczem wynagrodzeniem.

11) Wszelkie dochodzenia względem mniemań i obiawienia zdań aż do przywrocenia teraźnieyszego rządu są zabronione. Zapomnienie tego zaleca się trybunałom i obywatelom.

12) Konskrypcya czyli popis woyskowy iest zniesiony. Sposob rekrutowania do lądowey i morskiey siły oznaczy ustawa.

Przepisy Królewskiego Rządu.

13) Osoba Królewska iest nietykalna i święta. Ministrowie Króla są odpowiedzialnemi. Do Króla należy władza wykonawcza.

14) Król iest naczelnikiem kraiu, rozkazuie lądowey i morskiey sile; wydaie woynę, zawiera pokoy, traktaty przymierza i handlu; mianuie wszystkie urzędy publiczney administracyi, wydaie do wykonania ustaw i do bezpieczeństwa kraiu potrzebne rozporządzenia i rozkazy.

15) Ciało prawodawcze iest zbiorowe w Królu, w izbie parow i w izbie deputowanych od departamentow.

16 i 17) Proiekta do ustaw wnoszone będą wedle upodobania Króla do izby parow lub deputowanych, wyiąwszy ustawy tyczące się podatkow i poboru, która nayprzod wniesione bydź muszą do izby deputowanych.

18) Każda ustawa będzie wolno roztrząsana i przez obie izby większością głosow przyymowana.

19) Izby maią prawo prosić Króla o proponowanie ustawy, iaką uznaią za potrzebną.

20) Każda izba może takową prozbę Królowi podać, tylko propozycya powinna pierwey bydź w taynym wydziale roztrząśniona. Od proponuiącey izby, może ona dopiero po 10 dniach do drugiey izby bydź wniesioną.

21) Jeżeli propozycya będzie także od drugiey izby przyiętą, może Królowi bydź podaną; ieżeliby ią zaś odrzucił, tedy nie może bydz na tem posiedzeniu ponowioną.

22) Król tylko zatwierdza i ogłasza ustawy.

23) Lista cywilna będzie na pierwszem prawodawstwie po wstąpieniu Króla na tron na cały czas iego panowania oznaczona.

O Izbie Parow czyli wyższey.

24) Izba parow iest istotną częścią władzy prawodawczey.

25) Będzie ona od Króla razem z izbą deputowanych zwoływaną. Posiedzenie iedney zaczena się i kończy razem z drugą.

26) Każde zgromadzenie parow, któreby nie nastąpiłoby wczasie posiedzeń izby deputowanych lub nie było przez Króla nakazane, iest przeciwko ustawie i za żadne uważane.

27) Mianowanie parow Francuzkich należy do Króla. Liczba ich nie iest oznaczona. Król może godności odmienić, na całe życie mianować lub dziedzicznemi ie wedle upodobania uczynić.

28) Parowie wniyść mogą w 25 roku życia do izby, ale dopiero w 30tym maią prawo głosowania.

29) W izbie parow prezydować będzie kanclerz Francyi, a w niebytności iego ieden przez Króla wyznaczony par.

30) Członki Królewskiey familii i Xiążęta krwi są urodzonemi parami, maią mieysca zaraz po prezesie, ale dopiero w 25 roku życia głosowac mogą.

31) Xiążęta nie mogą pierwey w izbie parow zasiadać, poki Król nie rozkaże i na każde posiedzenie przez poselstwo ich nie wezwie, inaczey coby w ich obecności zaszło będzie nieważnem.

32) Naradzenia w izbie parow są tayne.

33) Izba parow sądzi wysoką zbrodnia i przestępstwa przeciw bezpieczeństwu kraiu, co poźnieyszą ustawą będzie oznaczone.

34) Zaden par nie może bydź iak tylko za zezwoleniem izby uwieziony, i od niey tylko kryminalnie sądzony.

O Izbie deputowanych od Departamentow, czyli izbie niższey.

35) Izba deputowanych składać się będzie z wybranych przez wybiorcze kolegiia deputowanych; urządzenie kolegiiow wybiorczych oznaczy ustawa.

36) Każdy departament wybierać będzie na przyszłość tyle deputowanych ile dotąd.

37) Deputowani będą na 5 lat obranemi, tak iż izba odmieniona będzie co 5 lat w piątey części.

38) Zaden z deputowanych nie może wniyść do izby, który nie skończył 40 lat i nie płaci 1000 fr. prostego podatku.

39) Gdyby iednak w którym departamencie nie znalazło się 50 osób, któreby przepisany wiek miały lub przepisany podatek opłacały, tedy dopełnionemi będą takiemi osobami, które naywięcey zbliżaią się podatkami do przepisu.

40) Obieraiącym deputowanych nie może bydź kto niepłaci 300 fr. prostego podatku i nie ma naymniey lat 30.

41) Prezesowie wybiorczych kolegiiow będą przez Króla mianowanemi, i są tem samem członkami kolegiiow.

42) Naymniey połowa deputowanych obranych będzie z osiadiych w departamencie osob.

43) Prezes izby deputowanych obrany będzie przez Króla z 5ciu podanych przez izbę członkow.

44) Posiedzenia izby deputowanych są publiczne; ale na żądanie 5ciu członkow mogą się w tayny wydział zamienić.

45) Izba dzieli się na kommissye, dla roztrząsania proiektow od Króla podanych.

46) Zadna odmiana ustawy nastąpić nie może, poki wprzod nie będzie przez Króla ogólnemu wydziałowi podana, a przez kommissyą, do którey należy, roztrząśnioną.

47) Izbie deputowanych podawane będą wszystkie proiekta podatkow i poborow; po przyięciu ich przychodzą do izby parow.

48) Zaden podatek nie może bydź wybierany, który nie iest od obu izb uchwalony i przez Króla zatwierdzony.

49) Gruntowy podatek iest tylko na rok ustanowiony. Uboczne podatki mogą bydź na więcey lat stanowione.

50) Król zwołuie corocznie obie izby; odracza ie, i może izbę deputowanych rozwiązać; w tym iednak przypadku musi w przeciągu 3 miesięcy inną zwołać.

51) Zaden członek izby nie może bydź wczasie posiedzeń, iako też 6 tygodniami pierwey i ociu poźniey uwięziony.

52) Zaden członek nie może bydź w czasie posiedzeń za kryminalny występek do sadu pociągany lub więziony, chybaby na gorącym uczynku był pierwey schwytany, niżeli izba mogła na to zezwolić.

53) Wszelkie podania iedney do drugiey izby na piśmie czynione bydź muszą. Ustawa zabrania wszelkich podań ustnych z zakraty.

O Ministrach.

54) Ministrowie mogą bydź członkami izby parow lub deputowanych. Maią oprocz tego wolny przystep do obu izb i prawo bydź słuchanemi, ile rązy zechcą.

55) Izba deputowanych ma prawo zaskarżyć Ministrow, i pociągnąć ich do izby parow, która iedynie ma prawo ich sądzenia.

56) Ministrowie mogą tylko pociąganemi bydź do odpowiedzi za zdradę lub uciemiężenie. Osobne ustawy oznaczą ten gatunek zbrodni stanu i sposob sądzenia.

O porządku sprawiedliwości.

57) Wszelka sprawiedliwość pochodzi od Króla, i będzie przez sędziow, których on mianuie i stanowi, wydzielana.

58) Mianowani przez Króla sędziowie nie mogą pozbawionemi bydź swoich urzędow.

59) Dotychczasowe zwyczayne sądy i trybunały są utrzymane, i przez ustawę tylko odmienionemi bydź mogą.

60) Dotychczasowe urządzenie sądow handlowych iest utrzymane.

61) Sady pokoiu są podobnież utrzymane. Sędziowie pokoiu, chociaż przez Króla mianowani, mogą odpadać od swoich urzędow.

62) Nikt nie może bydź od naturalnego sadu odsunięty.

63) Nie mogą zatem bydź żadne nadzwyczayne kommissye i trybunały stanowione. Tu nie wchodzą prywatne sądy, ieżeliby ich przywrocenie uznano zapotrzebne.

64) Roztrząsania spraw kryminalnych są publiczne, ieżeli to nie sprzeciwia się porządkowi i obyczaiom; w przypadku

takowym sąd czyni wyrokiem wyiatek.

65) Urządzenie przysięgłych iest utrzymane; odmiany, które doswiadczenie wskazałoby w tey mierze potrzebnemi, przez ustawę tylko bydź mogą zaprowadzone.

66) Kara konfiskaty maiątku iest zniesiona, i nie może bydź przywrocona.

67) Król ma prawo darowania winy i zmnieyszenia kary.

68) Kodex cywilny i dotychczasowe ustawy, ile niesprzeciwiaią się ninieyszey konstytucyi, są dopoty utrzymane, poki przez inne nie będą zastąpione.

Szczególne od kraiu zaręczone prawa.

69) Czynnem woyskowem, oddalonem od służby officerom i żołnierzom, pensyonowanem wdowom, officerom i żołnierzom zapewnione są tytuły, godności i pensye.

70 Dług publiczny iest zaręczony; każdy warunek kraiu względem iego dłużnikow iest nienaruszony.

71) Dawna szlachta przybierze dawne swoie tytuły; teraźnieysza zatrzyma swoie. Król nadaie według upodobania szlachectwo; ale nadaie tylko stopień i tytuł nowey szlachcie, nie uwalniaiąc iey od ciężarow i obowiązkow społeczności.

72) Legiia honorowa iest utrzymana. Król urządzi ią i oznaczy iey ozdoby.

73) Osady będą osobnemi ustawami i rozporządzeniami zarządzane.

74) Król i iego Następcy zaprzysięgną pod czas koronacyi wierność teraźnieyszey konstytucyi.

Czasowe artykuły.

75) Deputowani od departamentow Francuzkich, którzy zasiadali w ostatniem ciele prawodawczem aż do iego odroczenia, zasiadać poty będą w izbie deputowanych, poki przez innych nie będą zastąpionemi.

76) Odnowienie pierwszey piątey części izby deputowanych nastąpi navpoźniey w roku 1816 w porządku przepisanym.

Rozkazuiemy, aby niniewszy akt konstytucyyny, gdy stosownie do odezwy naszey pod d. 2 Maia udzielony został senatowi i ciału prawodawczemu, niezwłocznie podany był izbom parow i deputowanych. Działo się w Paryżu w roku 1814, a panowania naszego 19tym.

(Podp.) *Ludwik.*

Xiądz Montesquiou.

Po przeczytaniu tey konstytucyi, która z naywiększą uwagą słuchana była, dały się na nowo słyszeć okrzyki: " Niech żyie Król!,, Radość tak była wielka, iż posiedzenie przez kilkanaście minut przerwane było. Po uciszeniu się przeczytał Minister Ferrand 4 Królewskie rozporządzenia.

Pierwszym zabronione iest od dnia dzisieyszego zasiadać cudzoziemcom w izbie parow i deputowanych, poki nie otrzymaią od Króla zatwierdzonego przez obie izby prawa naturalizacyi. Drugiem uposarzenia senatu przyłączone są do dobr koronnych; senatorowie Francuzkiego narodu pobierać będą po 36,000 fr. roczney płacy, a ich wdowy po 6000 fr. Trzeciem pałac Luxemburg przeznaczony iest na posiedzenie parow; Hrabia Barthelemy iest wiceprezesem, a Hrabia Semonville wielkim referendarzem, (któremu powierzony iest dozor nad pałacem i archiwami.) Czwartem zapewniona iest płaca deputowanym ciała prawodawczego aż do ukończenia ich urzędowania, i na posiedzenia ich przeznaczony iest tymczasowo pałac Burbonow.

Potem przeczytał Kanclerz pôczet osób, które Król do izby parow powołała, które zaraz wezwane zostały i przysięgę wykonały. Toż samo nastąpiło względem deputowanych niższey izby. Rozkazawszy Król obu izbom zebrać się natychmiast, i mianowawszy P. Paulcon prezesem izby niższey, zszedł z tronu i udał się przy ciągłych okrzykach: " Niech żyie Król!,, na powrot do Tuilleries.

Obie izby tego ieszcze dnia uchwaliły adressy podziękowania.

Król napisał własną ręką list do Jenerała Sackena, dziękuiąc mu za dobre obeyście się z Paryżem, i dołączył do tego listu złotą tabakierę z wizerunkiem swoim suto brylantami obsadzonym.

Były Minister policyi Xże Rovigo (Savary) Xże Arcykanclerz Cambaceres, Radca stanu Hr. Regnault St. Jean d'Angely i były Gubernator Paryża Jenerał Hullin, odesłanemi są na czas nieoznaczony do dóbr swoich.

W Paryżu nie ma iuż żadnych woysk zprzymierzonych, oprocz nieco chorych. Koszary urządzane są dla wniyść tu maiącego iutro woyska Francuzkiego.

DODATEK DO N[ro] 51.
GAZETY KRAKOWSKIEY

Z KRAKOWA DNIA 26 CZERWCA 1814 Roku W NIEDZIELĘ.

Dziennik Frankfortski pod Nr. 161 umieścił pod napisem z Londynu d. 30 Maia co następuie:

" Los Polski iest nakoniec zadecydowany; będzie ona znowu królestwem, a N. Imperator Wszech Rossyy Królem Polskim.„

Z Warszawy d. 21 *Czerwca.*

Spodziewamy się mieć szczęście widzieć tu wkrotce, to iest d. 15 przyszłego Mca Lipca, J. Cesarzowiczowską Mość, W. Xcia Konstantyna, Naczelnego Wodza woysk Polskich, który iedzie teraz z Paryża do Peterzburga, i iuż minął Berlin.

Z Lublina d. 8 *Czerwca.*

Odprawione tu dziś zostało okazałe nabożeństwo w katedralnym kościele przez JW. JX. Skarszewskiego Biskupa Lubelskiego w obecności Władz mieyscowych, znakomitych Obywateli, i licznie zgromadzonego ludu. Po odprawioney uroczyście Mszy S. i *Te Deum* przy odgłosie muzyki i dzwonow, wznosił JW. Celebrans modły do Nieba wspólnie z wiernemi przeiętemi radością, czyniąc pokorne dziękczynienie Bogu za szczęśliwy powrot Oyca S. na Stolicę Chrześciiańską tego świata, który to Pasterz powszechny w swych długich cierpieniach cierpliwości i wytrwałości dowiodł udziału w dziedzictwie tey cierniowey korony Chrystusa, która zawsze pewny, chociaż spoźniony, nad swoiemi nieprzyiaciołmi odnosi tryumf.

Z Lipska d. 12 *Czerwca.*

Dziś rano przeiechał przez miasto nasze Wielki Xże Konstanty z orszakiem swoim, powracaiąc od woyska.

Z Peterzburga d. 13 *Maia d. k.*

Na uroczystym obchodzie w Moskwie z powodu zaszłych we Francyi odmian, miał kazanie w kościele Katedralnym Wniebowzięcia Wikaryusz Metropolii Moskiewskiey, Nayprzewielebnieyszy Augustyn, z którego kładziemy tu niektóre wyiątki: " Moskwo! — Podnieś swą głowę ubieloną przez długoletnią starość; otrząśniy proch, który ią pokrywa; niech radość i wesele rozlewaią się po twoiem wspania-

---

Z powodu zaczenaiącey się prenumeraty na Gazetę Krakowską od 1go Lipca r. b Redakcya teyże Gazety uprasza życzących ią trzymać, aby Raczyli się wcześnie zgłaszać.

łem czole. Gromy, które huczały przy zwaleniu swoich ogromnych gmachow, odbiiać się będą w wiekach oddalonych, i pożna potomność usłyszy, iak w tobie i przez ciebie zaczął się upadek straszney potęgi, wstrząsaiącey ziemię, strącaiącey Krółow, obalaiącey narody. Z rozwalin twoich wzniosą się wieczne pamiętniki cudow dobroci, sprawiedliwości i wszechmocności Przedwiecznego, okazanych w tobie nad Rossyą i nad całą Europą. Płomień, który zniszczył twoie świetne budowy, w zarzewiu swoiem odkryie czasom przyszłym, żeś ty była odkupuiącą ofiarą nie tylko naymilszey oyczyzny naszey, ale i wszystkich narodow ugiętych pod okrutne iarzmo chciwego władzy tyrana. — Syonie, miasto Boże, przybytku świętości i Panow Rossyyskich, przez ciebie Bóg skruszył moc łukow, oręże, miecz i woynę; z ciebie wynikło zbawienie Izraela i całey ziemi. „ — Mowiąc o Wielkim naszym Panu, rzekł Kaznodzieia: — " Ufaycie Jemu mocno ięzyki i narody, albowiem Bóg iest z Nim. — Ufaycie Jemu; albowiem ile iest sprawiedliwy, tyle iest wielki swoią dobrocią. Ufaycie; on nad wasze nawet nadzieie spełnił życzenia wasze. On zatamował potoki krwi, które zalewały ziemię. On położył koniec nędzom Europy, uspokoił ięki, łzy otarł. On powraca rodzicom dzieci, dzieciom rodzicow, żonom mężow, krewnych krewnym, przyiaciołom przyiacioł. On familiiom, wioskom, miastom i państwom oddaie spokoyność i szczęście. Królowie odtąd zasiędą na swoich tronach, i prawa oyczyste zabezpieczą każdego osobę i maiątek. Przekuią się miecze na radła i włocznie na sierpy; wdzięczne łono ziemi rozleie wszędzie swobodę i obfitość. Bałwany morskie na swoich grzbietach przyniosą nam skarby mieysc oddalonych, i za dni Rossyyskiego Salomona we wszystkich narodach zruynowanych okrutną ręką obalonego na ziemię nieprzyiaciela zbierać się będzie iako miedź, złoto, a iako ołow pomnoży się srebro — Coż się może porownać z wysokim stopniem chwały naszego Wielkiego Alexandra? — Wielkiem iest dziełem przewodniczyć liczney potędze, i woiownikow okrytych laurami odprowadzić z pola bitwy; lecz przewodniczyć woyskom wielu i rozmaitych narodow, myśli, zamiary i chęci wielu Władcow ziemskich razem pogodzić, wszystkich prowadzić do iednego celu, wszystkich uczynić posłusznemi swoiey iedney woli, i dostąpić zamierzonego kresu, iest takie dzieło, któremu podobnego nie wystawiaią nam dzieie ludzkie; iest to dzieło Pana, którego rozum i serce iest zawsze w ręce Bożey. „

Jenerał por. Bachmietiew 3 mianowany woiennym Gubernatorem w Kamiencu Podolskim.

Za szczególne popisanie się w rożnych rozprawach z nieprzyiacielem, naymiłościwiey nagrodzeni: Jen. por. Xiąże Golicyn 5 wyniesiony na stopień Jenerała azdy; Królewicz Wirtemberski, Jen. piechoty Baron Sacken, zaszczyceni orderem S. Jędrzeia; Xiąże Bawarski Karol i Jeneralowie Austryaccy Giulay i Radecki orderem S. Alexandra Newskiego; Jenerał por. Jermołow brylantowemi znakami tegoż orderu; Jenerałowie por. Woroncow i Hrabia St. Priest, tudzież Jenerał Bawarski Wrede, orderem S. Jerzego 2giey klassy; Austryaccy, Feldm. por. Frenel i Jenerał por.

X'e Ludwik Lichtenstein orderem S. Jerzego 3ciey klassy.

Z Londynu d. 1 Czerwca.

Ces. Rossyyski poseł przy dworze tuteyszym, Hrabia Lieven, Hrabia Jarmouth i Lord Bentink poiechali wczoray do Dowru, dla powitania NN. Cesarza Rossyyskiego i Króla Pruskiego. Monarchowie ci chcą inkognito przeiechać do Londynu. Hr. Jarmouth iest szambelanem przy Cesarzu Rossyyskim, a Lord Bentink przy Królu Pruskim.

Hrabia Liewen powtorzył ministrom naszem ofiarowane przez swoiego Monarchę pośrednictwo względem pokoiu z Ameryka. Mowia tu o wzięciu Baltimoru i o wielkich korzyściach nad Amerykanami.

Rzad Angielski postanowił utrzymywać znaczne korpusy woyska w Portugalii i Niderlandach.

Uwiadomienie, Wyszło na widok dziełko pod uderzaiącym o zmysł ze- i wewnętrzny napisem: *Pieczęć na usta lekkowiernych Duchow wygotowana, a Przezacnei Miłosierdzia Archikonfraternii krakt. na wskrzeszenie pierwiastkowego Jej ducha, ku dobru bliźnich, i na rozkrzew Religii boskiei, przez przyiaci la prawdy i ludzkości, s wylewem serca, ofia ow ana.* W Krakowie roku 1814. Wydrukowało się na pisownym papierze w osemce większei tego dziełka exemplarzy tylko 300. Kosztuie Autora s papierową na grzbiecie oprawą bez obcinku, w dzwięcznei monecie srebrnei zł. pols. 253. Raz iescze ofiaruie ie, iak inne, o ktorych doniesienie na końcu iego uczy: na iaki taki dla ubogich posiłek, składaiac nań u Jmx. Pisarza brackiego na siennei ulicy exemplarzy 286. Jeden z nich wychodzi s małym ułamkiem na gr. pols. 26. s tem, co kosztuie oboczny wydatek i oprawa 14stu dla przyiacieli i dobroczyńcow. Reszta o tem na końcu trzech nadzwyczainych not ofiernego Listu.

DONIESIENIA

Przełożony Szpitala Braci Miłosierdzia w Krakowie sytuowanego przedstawia, że chorzy w tymże Szpitalu będący dla zatrzymanych przez funduszowych Debitorow procentow na naywiększą nędzę są wystawieni. Nie może Prefekt dopuścić, aby którykolwiek z Debitorow powziąwszy tę smutną dla czułego serca wiadomość na stan cierpiacych z ich okazyi mógł bydź oboiętnym. Dla tego wzywa wszystkich iżby przezwyciężaiać z czasowych okoliczności wynikaiące zawady zapłaceniem należnych do nich kwot pośpieszali. W Krakowie d. 20 Czerwca 1814 roku.

Wielogłowski, Z. P.
Stokowski, Z. S. J.

Niżey podpisany idac za przyrodzoną wokacyą, a uzyskawszy od Wysokiego Dozoru Szkoł Krakowskich pozwolenie na otwarcie pensyi, przystępuie do zupełnego poświęcenia się pożytkowi młodzieży mezkiey na rok Szkolny z roku 1814go na 1815, i otwiera teraz wcześniey niż roku przeszłego takowy Dom Edukacyyny, którego naycelnieyszym interessem będzie zasługiwać na zaszczyt Instytutu, iaki się tylko gdzie dotad z chwałą utrzymuie, a iaki przy teraźnieyszych okolicznościach w Krakowie da się założyć, a to w obecności Znawcow Edukacyi.

Tenże ma oraz honor uprzedzić, iż ile Cnota, i Praktyka dopuszczą gotow iest zawsze przychylic się do życzeń, i możności powierzaiacych dzieci swoie Rodzicow, i dostateczna w tym interessie da u siebie informacyą; tudzież że ten domek edukacyyny może bydź tak uorganizowany, aby w nim nie tylko umieszczeni wychowańkowie wszystkie Nauki od naywyższey Magistratury przepisane z iak naydokładnieyszą Metoda odbierali, ale nawet i Uczniowie do Szkoł publicznych lub tylko na Korrepetycye dochodzacy, przyiętemi bydź mogli; w reszcie nieodmowi tenże założyciel Pensyi swych usług i osobom, któreby sobie tylko wiadomości iezykow zagranicznych nabierać życzyły; wszelako iedynym iego celem będzie, iak nayszlachetniey udowodnić, że pragnie zasłużyć na sprawiedliwe zalety tak od Obywatelow, iak i od Naywyższey

Magistratury Edukacyyney, a gdy szczęśliwie swą chęcią i gorliwością odpowie swoiey wokacyi, za naywiększą nadgrodę pracy swey poczyta, gdy każdy rozpatruiący się w nayważnieyszych Interessach towarzystwa, przekona się na oczy, i rozum, że całe uszczęśliwienie Rodzicow zależy na uczciwem życiu, i na Dzieciach tak wychowanych, aby każde umiało dopełniać obowiązki przyrodzonego powołania, i kraiowego przeznaczenia. Dan w Krakowie d. 20 Czerwca 1814 r.

Józef Gołek, mieszkaiący w Rynku przy Sławkowskiey ulicy pod Nrem 452 na pierwszym piętrze po lewey ręce drzwi sgie.

Dnia 16 Czerwca z piątku na sobotę podczas marszu na nocleg w miasteczku Szkalbmierzu w 37 Jegierskim Pułku u W. Kapitana Kałmakowa w nocy ukradziono złoty Zegarek bez koperty Maystra Brecheda ze złotą dewizą w ogniwa okrągłe, i z trzema złotemi pieczęciami; na pierwszey wielkiey pieczęci na kamieniu wyrznięte są litery M. K. albo Maciey Kałmakow, a ostatnie dwie są małe. Wszystko kosztuie właściciela dwadzieścia pięć czerw. zł. złotem. Ktoby ten zegarek wyśledził, a w Miasteczku Pinczowie w batalionie 37go Jegierskiego Pułku właścicielowi oddał, w nagrodę cztery dukaty otrzyma.

W dniach 7 i 18 Lipca r. b. w Mieście Powiatowem w Szkalbmierzu w domu pod Nr. 75 i na placu obok domu tego, a dniu 9 t. m. Lipca r. b. w Mieście Proszowicach w Rynku na placu w Powiecie Hebdowskim, o godzinach zwyczaynych z rana i po południu, sprzedawane będą wiecey daiącemu, i przybicie otrzymuiącemu effekta składaiące się, iako to: w Szkalbmierzu z meblow pokoiowych, bielizny stołowey, farfurek, filiżanek, strzelby i innych, oraz koni, krow, trzody nierogatey, skor bydlęcych, tudzież trzech chartow Wołoskich. Zaś w Proszowicach zboża w ziarnie, krow, wozow i innych effektow; wszystko to za gotową zapłatę. Dan w Szkalbmierzu dnia 24 Czerwca 1814.

Jacenty Kawecki, Komor. P. H. i Szkalb.

Podpisany przy Trybunale Cywilnym I. Instancyi Deptu Krakowskiego Komornik, ninieyszym obwieszczeniem do publiczney podaie wiadomości, że w Krakowie przy ulicy S. Jana w domu Nr. 485 dnia 30 mca Czerwca b. r. 1814, o godzinie 9 ranney i o 3ciey po południu, odbywać się będzie licytacya stolikow, bior, kommod, krzeseł, kanap z machoni, zwierciadeł, srebra stołowego (które dnia 22, 23 i 24 Czerwca b. r. wystawione dla przeyżrenia będzie) tualet, porcellany, przedniey, gitar, serwisu zwierciadlanego, książek, szaff, zegarow, szkła stołowego, sukien niemieckich kosztownych, bielizny męskiey i stołowey, szorow Angielskich i innych rzeczy, na pierwszym piętrze za gotową zapłatę w monecie srebrney kurant. Życzący sobie tych nabycia w mieyscu i czasie wyżey wymienionym stawić się raczą.

W Krakowie dnia 18 Czerwca 1814 roku.

Woyciech Alex. Skorczyński.

Julia z Dąbkowskich Brossard, na mocy Dekretu Wysokiego dozoru Szkolnego Departamentu Krakowskiego, i wysokiey Dyrekcyi Edukacyi Publiczney pod dniem 20tym Maia r. b. do Nru 659 w Warszawie, do otwarcia pensyi i Szkoły żeńskiey tu w Krakowie upoważniona, uwiadomia, iż takowąż pensyą powierzonych sobie Panienek, tak z stołem i mieszkaniem, iako też i przychodnie Panienki każdego czasu przyymuie. Język Polski, Francuzki i Niemiecki, i wszelkie nauki przyzwoite i stosownie dla Panien podług regulaminu dla Szkoł płci żeńskiey przepisanego będą przedmiotem Edukacyi. Mieszka na Szczepańskiey ulicy w narożney kamienicy u JP. Marciszewskiego pod Nrem 369 na drugim piętrze.

Niektore ruchomości po niegdy JW. Michale Skorupka pozostałe, iako to: garderoba, bielizna, dywany, makaty, adamaszki, obicia, materye rożne, musliny, perkale w sztukach, zegarki, tabakierki i inne rzeczy, na żądanie sukcessora sprzedawane będą przez publiczną licytacyą w dniu 28 Czerwca r. b. i następuiących z rana o godzinie 9, a po południu o 3, w Rynku w domu pod Nr. 338 nadole. W Krakowie d. 22 Czerwca 1814.

Woyciech Oleszki, Not. Dep. Krakowskiego.